

شود "تحلیل لنین از دوران سوم فقط مربوط به فاصله ۱۷ - ۱۹۱۴ میگرد
 و از آن پس عصر چهارمی آغاز شده است که بطور کلی مشخصات برشمرده
 شده توسط لنین ، کهنه شده و فاقد جنبه عملی اعلام گردد ". لذا منظور
 از "سراغاز" که فوقا ذکر شده بدین مفهوم است که انقلاب اکتبر تبلور
 عینی آغاز عصر سوم (عصر امپریالیسم...) است که نقطه شروع آن با
 استناد به گفتار لنین ، همان سال ۱۹۱۴ می باشد. این پیروزی به
 مثابه قدم اول و نشان دهنده تحلیل درست لنین از عصر امپریالیسم
 است که تا برقراری شالوده های نظم کمونیستی در سراسر جهان وسعت
 خواهد گرفت .

۱۹۱۸- به هشتمین کنگره ح ک ش . لنین . تاکید از ما است

۲۰- آنها هر چند در مضمون خصوصیات را طرح کرده اند که از لحاظ کلی نمی-
 تواند مورد قبول ما نیز قرار بگیرد (همانگونه که برخی... می از آنها
 تحت شرایطی ، مورد قبول احزاب کمونیست انقلابی نظیر ویتنام قرار
 گرفته) ولی بر اساس خط و مشی که خروشچف بطور عملی از آن استخراج
 کرد و در پیش گرفت نشان دهنده دوگانگی در طرح فرمولبندی فوق
 است که نظرات انقلابی را در کنار نظرات اپورتونیستی قرار داده و
 در موقعیت ویژه ای با آن توافق شده است ، در حالی که با تاکتیکهای
 خروشچف منتج از این هیچگونه موافقتی ابراز نمی شود از این رو ما
 خود نیز با قبول پاره ای از آنها در آن حدود ، حاملین آنرا متحد خود
 می دانیم .

۲۱- اسناد مشاوره احزاب ک ، ک ۶۹/۶۰ - ۱۹۵۲

۲۲- " " " "

۲۳- تاریخ نوین

۲۴- گزارش خروشچف در چهارمین اجلاس هیئت شورای عالی اتحاد شوروی

۲۵- امپریالیسم به آخرین مرحله سرمایه داری ، لنین

۲۶- البته تفاذ بین کشورهای اردوگاه سوسیالیستی و کشورهای اردوگاه

امپریالیستی ، تفاذی است بین دو نظام اقتصادی واجتماعی متفاوت

و بدون چون و چرا این تضاد در جای خود بسیار حاد است اما ما مانمیتوانیم بطور کلی تضادهای عمیق و حاد موجود در جهان را فقط محدود به تضاد بین دوازدوگاه امپریالیستی و سوسیالیستی کنیم.

۲۷- لنین

۲۸- دولت و انقلاب

۲۹- کائوتسکی با ارزیابی غلط از عصر (امپریالیسم) و با تدوین تئوری (اولترا امپریالیسم) خود تلاش می کرد تا با محور مخفی کردن تضادهای عمیق عصر امپریالیسم، انقلابات پرولتری و جنبشهای رهاشی بخش را که از جوه ممتاز عصر امپریالیسم بشمار می رفت نفی کند، کائوتسکی معتقد بود که امپریالیسم مرحله ای از رشد سرمایه داری نیست بلکه سیاستی است که سرمایه مالی در شرایط کنونی بخاطر از بین بردن تضادهای ذاتی خود اتخاذ نموده است. بنا بر این با هدایت سرمایه داری بطرف (اولترا امپریالیسم) و اتحاد سرمایه های بیومر المللی در یک تراست واحد جهانی، تضادهای امپریالیسم نا پدید خواهد شد" و صلح با دوا می را در سراسر جهان به تحقق خواهد رساند، لنین برای بر ملا کردن جوهر ارتجاعی و ضد انقلابی تئوری (اولترا- امپریالیسم) اقدام به انتشار رساله معروف "امپریالیسم به مثابه آخرین مرحله سرمایه داری" نمود. لنین در این اثر، با تکیه بر اسناد و مدارک غیر قابل انکار به تحلیل کامل عصر امپریالیسم و تضادهای آن پرداخت و ثابت نمود که "تئوری اولترا امپریالیسم" کائوتسکی از لحاظ تئوریک پوچ و از لحاظ سیاسی ارتجاع محض می- باشد. لنین تاکید می کرد که کائوتسکی سعی در پرده پوشی تضادهای درونی سیستم امپریالیستی دارد. او تلاش می کند تا بت کند که بین کشورهای امپریالیستی، تضاد موجود نیست، آنها می توانند به مناقشات بین خود پایان دهند. لنین همچنین تاکید کرد که کائوتسکی تلاش می کند تا تضادهای موجود بین پرولتاریا، توده های مردم و بورژوازی را پنهان دارد که در عمل هدفی "جز منحرف کردن آنها از

حرکت انقلابی و کوشش برای نابودی روحیه انقلابی آنان و درهم شکستن انرژی انقلابیشان نداشت. کائوتسکی از مارکسیسم، احقانه‌ترین، نفرت‌انگیزترین و خسته‌کننده‌ترین تئوریهای ضدانقلابی را می‌سازد. "لنین ثابت کرد که تئوری کائوتسکی، پنهان کردن تضادهای موجود بین خلقهای تحت ستم جهان با امپریالیسم است. لنین بالاخره می‌گوید: "معنی اجتماعی، عینی و واقعی تئوری او، چیزی نیست مگر تسکین توده‌ها با تفکری بغایت ارتجاعی به امیدیک صلح‌دائم در رژیم سرمایه‌داری، منحرف کردن توجه توده‌ها از مرافعات و مشکلات حاد روزمره، معطوف نمودن ذهن آنها به یک دورنمای دروغین، نوعی اولترا امپریالیسم با مطلق جدید، در تئوری با مطلق مارکسیستی کائوتسکی، مطلقاً چیزی جز فریب توده‌ها وجود ندارد" دولت و انقلاب.

۳۰- این امر به معنای این نیست که جنگ امپریالیستی به تکامل پدیده‌ها کمک کرده و باعث تغییر کیفی آن می‌شود

۳۱- امپریالیسم به‌عنوان آخرین مرحله سرمایه‌داری. لنین

۳۲- بررسی ریشه‌های تاریخی لنینیسم. استالین. (تاکید از ما است)

۳۳- این بدان معنا نیست که در درون جوامع سوسیالیستی هیچگونه تضادی وجود ندارد و عمل نمی‌کند، بلکه تضادهای هر پدیده‌ای است از طرفی تضاد کار و سرمایه به اشکال متفاوت و بصورت‌های مختلف در جامعه سوسیالیستی هم وجود دارد و عمل هم می‌کند منتهای مراتب و بطور عمده (بعد از استقرار سوسیالیسم) آنها گونیسم خود را از دست می‌دهد و بتدریج که جامعه سوسیالیستی به جامعه کمونیستی تغییر می‌یابد، این تضاد هم محو و نابود خواهد شد.

۳۴- به اعتقاد ما جنگ‌های محلی و منطقه‌ای بین کشورهای مختلف که به درجات مختلف وابسته به امپریالیسم هستند (مثلاً ترکیه و یونان هر دو عضو پیمان ناتو هستند) همچنین جنگ‌هایی که در رابطه با جنبش‌های ارتجاعی و نژادپرستانه برآمده می‌افتد بطور عمده نتیجه تشدید تضادهای

امپریالیستی است که این با رتلاش می کند تا با به جان هم انداختن حکومت‌های وابسته ، کشتار و سرکوب خلق‌های این کشورها را بدست خودشان عملی کرده و در ضمن به اهداف غارتگرانه خود نیز برسد .

۳۶، ۳۵- امپریالیسم بعثا به آخرین ...

۳۷- در این مورد مقصود آن نیست که در شرایط کنونی سیاست اتحاد شوروی را در مورد جنبش‌های انقلابی خلق‌های تحت ستم و انقلابات پرولتری ، با چین ، یکی بگیریم ، در شرایط کنونی ما از اکثر اقدامات اتحاد شوروی در این مورد پشتیبانی قاطع می نمائیم و اعتقاد داریم که سه علی‌رغم انحرافات فوق الذکر ، اتحاد شوروی و سایر کشورهای سوسیالیستی پشتیبان واقعی جنبش‌های رهاشی بخش خلق‌های تحت ستم و انقلابات پرولتری در شرایط کنونی هستند .

۳۸- برنامه جنگی انقلاب پرولتاریائی ، لنین

۳۹- امپریالیسم بعثا به آخرین ...

۴۰- همانجا

۴۱- همانجا

۴۲- همانجا

۴۳- سخنرانی در نخستین کنگره کشوری شوراهای نمایندگان کارگران و سربازان - لنین ، (تاکیدازماست)

۴۴- اقتصاد سیاسی - استالین (تاکیدازماست)

۴۵- اخیراً ریگان ادعا کرده است که گویا آمریکا بخواه طرح جهانی ، حاضر به همه‌گونه همکاری است این اتحاد شوروی است که از این مذاکرات امتناع می کند .

۴۶- استقرار موشک‌های ب در اروپا ، دهها اقدام جنگ افروزان دیگر که بدون توجه به سروصداها ، توسط امپریالیسم عملی گردید .

۴۷- انقلاب پرولتری و کائوتسکی مرتد - لنین

۴۸- لنین - کلیات ، ج ۲۵

۴۹- کنگره دوم کشوری شوراهای نمایندگان کارگران و سربازان - لنین

۵۰- عجیب و مدهش - لنین

۵۱- هما نجا

۵۲- امپریا لیسم بمثا به آخرین...

۵۳- منظورا ز تفاذهای بین المللی، اشاره به همان تفاذهای عمومی امپریا لیسم است که بقیه تفادها از آن نشات می گیرد.

۵۴- دنیای سرمایه داری همواره در چنگال بحرانهای عمیق و وخیم سیاسی، اقتصادی، ایدئولوژیک و نظامی، که در چارچوب بحرانهای عمومی سرمایه داری رخ می دهد، گرفتار بوده و خواهد بود. بحرانهای کنونی نیز با ماهیت سرمایه داری عجین بوده و نتیجه تشدید تفاذهای اجتناب ناپذیر جامعه در حال زوال سرمایه داری است که تنها جمعی از کشورهای امپریالیستی و در مرکز آن ایالت متحده آمریکا، و پافشاری آنها به تجا و زوتوسعه و میلیتاریزه کردن خود و متحدان خویش را توجیه می نمایند.

ایجاد پایگاههای متعدد با تجهیزات مدرن نظامی در سراسر جهان، استقرار موشکهای دوربرد با کلاهکهای اتمی در سراسر اروپا و آمریکا، در عین حال که تشدید سه تفاذ از تفاذهای اساسی و عمده کنونی را به نمایش می گذارد (تفاذبین کاروسرمایه، خلقهای تحت ستم و امپریالیسم و تفاذبین اردوگاه کشورهای سوسیالیستی با اردوگاه کشورهای امپریالیستی) مبین این واقعیت نیز هست که حیات بشریت توسط این سلاحها (دردست زنگی مست) بنحوبی سابقه ای مورد تهدید قرار گرفته است، این امر باعث توسعه جنبش نیروهای صلح طلب گردیده و شعاع و محدود کردن سلاحهای هسته ای را در دست کشورهای اردوگاه سوسیالیستی در رأس آن اتحاد شوروی، به شمار میونها نفر در سراسر جهان تبدیل کرده است. برافراشته نگه داشتن این پرچم در دست کشورهای اردوگاه سوسیالیستی و در رأس آن اتحاد شوروی، مورد حمایت و پشتیبانی ما نیز هست و حمایت از اقدامات اصولی اتحاد شوروی در این زمینه را بخشی از وظایف انترناسیونالیستی

خود می دانیم ، معذالک این امر ناپستی باعث یکجانبه‌نگری مادر
مورد مسالعه صلح گردد .

امروز اگر سلاحهای مخرب فوق‌بظرف‌اردوی کارخانه‌رفته‌است ،
امروز اگر امپریالیستها به سیاست تجا و زگرانه خودپای می‌فشارند ،
همانا بخاطر جلوگیری از حدت یا بی‌تفادهای فوق‌الذکر است که
سرمایه‌داری را بسوی نابودی حتمی سوق می‌دهد . در چنین شرایطی
البته گسترش مبارزه دمکراتیک بخاطر صلح و برچیدن پایگاههای
موشکی در کنار سایر جنبه‌های مبارزه طبقاتی پرولتاریا امری است
درست ، اما خودفریبی و مردم‌فریبی محض است اگر تصور شود که تنها
با این اقدام و کشاندن سران سرمایه‌بین‌المللی به پای میز مذاکره
و امضای قراردادها (که در مواقع بحرانی ، زمانی که سیستم
امپریالیستی با خطر جدی روبرو شده و پیشیزی بدان ارزش قائل
نخواهند شد) جلوگیری و تجا و زوحشی‌گریهای سرمایه‌داری گرفته
خواهد شد . سیر طبیعی چنین نگرشی تعدیل مبارزه طبقاتی پرولتاریا
نقصان‌دهنده انقلاب و فلج کردن آن و در نهایت تضمین پاینده‌داری
سیستمی است که جنگ و کشتار را از خصوصیات ذاتی آن است . لهذا
با پستی در عین در دست گرفتن پرچم صلح ، طبقه کارگر را به انقلاب
سوق دهیم که پیروزی آن تنها تضمین‌کننده صلح واقعی و پایدار
خواهد بود و در نهایت این قدرت طبقه کارگر و توده‌های زحمتکش است
که قادر است در شرایطی ، چاشنی این سلاحها را برداشته و با آنها را
برضد برپاکنندگان خویش بکار گیرند ، مساله دیگر اینکه امروز در
شرایطی که توده‌های رنج‌دیده و جان‌به‌لب رسیده‌کشورهای تحت‌سلطه
با فقر و فلاکت و ناداری ، سرکوب و شکنجه و زندان و اعدامهای جمعی ،
و بطور کلی با اعمال فاشیستی‌ترین شیوه‌های سرکوب توسط حکومتها
و وابسته‌دست‌نشانده مواجه هستند و مساله سرنگونی این رژیمها و
رسیدن به رفاه و آزادی و دمکراسی هدف اولیه آنهاست (مثلا ایران)
اینجا عمده‌کردن شعار صلح ، مثلاً بخاطر استقرار موشکهای پرشینگ در

اروپا و یا فراخوان توده‌ها بخاطر صلح‌جایی و خواستن از آنها بسرای شرکت در چنین تظاهراتی (که در اینجا نیز باید صدها کشته و زندانی بدهند) از طرف مارکسیست‌ها، خندان مردم به مارکسیسم-لنینیسم است. هرگونه شعاری مربوط به صلح و غیره، هرآینه در این کشورها بدون شعار سرنگونی رژیم‌های ارتجاعی، داده‌شود، جز خودفریبی و ارتجاع محض چیز دیگری نیست. اینجا شعار صلحی قابل پذیرش توده‌هاست که آنها را از مصائب موجودرها سازد، به عبارت روشن‌تر، طبقه کارگر و توده‌ها صلح می‌خواهند، ولی صلحی که آنها را بسبب سوسیالیسم برساند.

۵۵- اسناد مشاوره احزاب ک ک

۵۶- کاملاً واضح است که منظور از "همه نیروهای طبقه کارگر، صرف نظر از اختلافات سیاسی و سایر اختلافات" چه نیروهایی است. مثلاً سردمداران این خط از کشور ما، این نیروها را عبارت از کارفرمایان، تجار واقع بین! احزاب بورژوازی ضدانقلابی و خرده بورژوازی میدانند. روشن است که در اینجا منظور از جنگ همه نوع و هرگونه جنگی است... جنگ‌های عادلانه، آزادبخش، فدا مهربان‌لیستی، جنگ‌های داخلی توده‌ها علیه حکومت‌های وابسته.

۵۸- بعضی مسائل جنبش انقلابی - پاناماریوف (مجله مسائل صلح و سوسیالیسم)

۵۹- مجله مسائل صلح و سوسیالیسم شماره یک - رفیننتف

۶۰- پاناماریوف

۶۱- درباره کارهای پلنوم متحد آوریل کمیته مرکزی و کمیسیون کنترل ک م ج ا (تاکید از ماست)

۶۲- دولت و انقلاب - لنین

۶۳- همانجا

۶۴- مارکس

۶۵- انقلاب پرولتری و کائوتسکی مرتد - لنین (تاکید از ماست)

- ۶۶- مجله مسائل صلح و سوسیالیسم - پائنا ماریف
- ۶۷- انقلاب پرولتری و کائوتسکی مرتد (تاکیدازماست)
- ۶۸- مفهوم ماتریالیستی تاریخ - کائوتسکی (تاکیدازماست)
- ۶۹- دولت و انقلاب - لنین
- ۷۰- آنتی دورینگ - انگلس
- ۷۱- "منشأ خانواده، مالکیت خصوصی و دولت" - انگلس (تاکیدازماست)
- ۷۲- دولت و انقلاب لنین
- ۷۳- از آنجائی که بحث ما بیشتر حول دولت دیکتاتوری پرولتاریا و نقش این دولت در گذار از سرمایه داری به کمونیسم می باشد، لذا از بحث کلی در موارد فوق خودداری می شود.
- ۷۴- آنتی دورینگ - انگلس
- ۷۵- توضیح در مورد ایده خروشچف در نفی انقلاب قهرآ میزودیکتاتسوری پرولتاریا .
- ۷۶- دولت و انقلاب
- ۷۷- نقد بر نامه گتا - مارکس
- ۷۸- بررسی بر نامه حزب کارگر - مارکس
- ۷۹- دولت و انقلاب . (تاکیدازماست)
- ۸۰- دولت و انقلاب
- ۸۱-
- ۸۲- انقلاب پرولتری و کائوتسکی مرتد
- ۸۳- درودیه کارگران مجارستان - لنین
- ۸۴- نقد بر نامه گتا . (تاکیدازماست)
- ۸۵- همانجا
- ۸۶- همانجا
- ۸۷- دولت و انقلاب
- ۸۸- همانجا
- ۸۹- سخنرانی خروشچف درباره بر نامه و گزارش کمیته مرکزی در بیست و

در مین کنگره ج ک

- ۹۰- مباحثه درباره حق تعیین سرنوشت -- لنین (تأکید از ما ست)
- ۹۱- مبارزه طبقاتی در فرانسه ۱۸۴۸- مارکس
- ۹۲- گذار از سرمایه داری به کمونیسم البته نمی توانند اشکال سیاسی بسیار فراوان و متنوع ببارنیاوردولی ماهیت آن در این جریان یک چیز است و آنهم دیکتاتوری پرولتاریاست " دولت و انقلاب
- ۹۳- اقتصاد سیاست در عصر پرولتاریا
- ۹۴- انقلاب پرولتری و کائوتسکی مرتد
- ۹۵- استالین
- ۹۶- دولت و انقلاب
- ۹۷- نامه به هرمان یونگ - مارکس (تأکید از ما ست)
- ۹۸- جلد ۲۵ مجموعه آثار
- ۹۹- انقلاب ایران فرصتی پیش آورده بود تا برخی از انقلابیون و روشنفکران ایران سفری به اتحاد شوروی -- کشور انقلاب اکتبر و قبله گاه طبقه کارگر و تمام مارکسیست -- لنینیستهای جهان داشته باشند، موقع برگشتن تعریف و تمجید بوده همراه با برخی انتقادات، از جمله یکی از همین مسافرها که خود مبارز پر سابقه و طرفدار ثابت قدم جاسسزب کمونیست شوروی هم هست، تعریف می کرد که "در آذربایجان به هم شهری برخوردیم که از سال ۱۳۲۵ در آنجا مقیم شده و زندگی می کند، ظاهرآ بسیار رحال و جوان مانده بود و دارای چندین فرزند که همگی به خرج دولت تحصیلات عالی کرده و از زندگانی خوبی برخوردار بودند، اما چیزی که مسافرمانا را راحت کرده بود و اظهار تاسف می کرد این بود که هم شهری او چرا بعد از سی - چهل سال زندگی زیر بیرق سعادت مند پرولتاریای شوروی، یواشکی بگوش مسافر ما گفته "اگر شدیک جلد کلام الله مجید که کوچک هم باشد، برای من تهیه کن و کسی آمد بفرست!
- ۱۰۰- دولت و انقلاب
- ۱۰۱- مارکس

۱۰۲- بطور مثال روحانیون بلندپایه که خود صاحب زمین بوده و تحت شیوه تولید و مناسبات فئودالی به ستم و استعمار زحمتکشان مشغول بودند آنها که مبلغ ایدئولوژی متناسب با این شیوه تولید ارتجاعی بودند در عین حال، دارای تضادهای شخصی بودند که آنها را در مقابل سیستم قرار می داد.

۱۰۳- روحانیت (بخشی از آن) هر چند که در موضع رهبری قرار داشت، اما نقش او در به انحراف کشیدن جنبش و گمانا لیزه کرده پتانسیل انقلابی توده های متوهم حول خواسته های ارتجاعی، آنرا بعنوان عاملی در خدمت بخش ارتجاعی سرمایه و اشرافیت فئودال قرار می داد.

۱۰۴- مرحله اول انقلاب تحت تاثیر این صف بندی که روحانیت با لادریه های آن نقش قاطع داشته و بدین خاطر امتیازات زیادی نیز کسب نمود) هر چند ارتجاع داخلی و دربار را وادار به عقب نشینی کرد و موجب گشایش مجلس و تصویب قوانین بنفع بورژوازی گردید اما در اصل به مالکیت فئودالی و مناسبات ناشی از آن خدشهای وارد ساخت، از این رو منافع امپریالیستهای خارجی را نیز مورد چون و چرا قرار نمی داد چرا که تحت محدودده امتیازاتی که به روحانیت و قوانین شرع اسلام داده شده بودند تنها توده های زحمتکش مردم، حتی خسرده- بورژوازی داخل نیز قادر نبودهای خود را از محدودده مناسبات حاکم کنار بکشد. روحانیت تلاش می کرد تا این امتیازات را در جهت تحکیم موقعیت فئودالها، اشراف، ملاکین قرار دهد. از این راه که تمام دستاوردهای انقلاب، از جمله قوانینی که تحت تاثیر جنبش انقلابی خلق طرح و تصویب شده بود، می بایست قبلاً زمانی اصول و قوانین شرعی می گذشت و عدم مغایرت آنها با قوانین شرع مقدس مورد تأکید پنج نفر از نمایندگان جامعه روحانیت قرار می گرفت، لذا بورژوازی، امپریالیستها، فئودالها و سایر طبقات ارتجاعی را ترسی نبود از این که در قوانین اساسی مصونیت افراد، احترام به مالکیت فردی، مصونیت منزل، عدم مسورمگاتبتات خصوصی،

آزادی مطبوعات ، مجامع ، اتحادیه ها ، تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی (که درخواستهای مهم اقشار و طبقات دمکراتیک خلق بود) و در شرایطی هم‌اینها عملی می‌شد که مغایرتی با دین اسلام نداشته باشد ، بدین ترتیب روحانیون به موجب قانون اساسی اختیارات وسیعی بدست آوردند ، آنها علاوه بر کنترل مطبوعات ، تعلیمات عمومی ، مجامع و غیره حق داشتند تا تمامی قوانین و مصوبات مجلس را مورد چون و چرا قرار دهند . در قانون اساسی پیش‌بینی شده بود که بدون تأیید پنج نفر از روحانیون منتخب جامعه روحانیت (مثلاً شورای نگهبان کنونی) نه‌الایحه‌ای قابل طرح شدن است و نه مصوبه‌ای قابل اجرا ، بدین ترتیب تمامی دستاوردهای دمکراتیک این مرحله بوسیله موارد فوق درحصاری غیرقابل نفوذ قرار می‌گرفت . در مقابل ، با اعلام دودرجه‌ای و صنفی بودن انتخابات که در آن میزان دارایی و مقدار زمین ، ملاک قرار می‌گرفت و سایر محدودیتها بطور کلی کارگران و زحمتکشان ، فقرا و نیز زنان را عموماً از شرکت در امور سیاسی محروم می‌کرد .

۱۰۵- امپریالیسم انگلیس ابتدا خود را طرفدار انقلاب نشان می‌داد . این موقعی بود که او با روسیه تزاری در رقابتی سخت قرار داشت اما به تدریج که تحت تأثیر اوضاع بین‌العظمی این تضاد موقتا تخفیف یافت و از طرفی منافع انگلیس در ترکیب مجلس و غیره منظور شد ، او هم‌چهره واقعی خود را نشان داد .

۱۰۶ و ۱۰۷- برنامۀ حزب کمونیست مربوط به کنگره‌های اول و دوم ، تزهای سیاسی عیدرخان ، برنامۀ حداقل همراه با نکات اساسی برنامۀ سه حزب بلشویک و برنامۀ رفوزت عینا به آخر همین نوشته ضمیمه میشود .
 ۱۰۸- برای کوتاهی کلام و فواصل مطالب ، فقط به خلاصه‌برخی از نکات تزها و برنامۀ حزب کمونیست مصوبه کنگره دوم اشاره می‌شود . این تزها و نیز برنامۀ مربوط به آن عنیاً ضمیمه همین نوشته است . بدیهی است خواننده قبل از مطالعه مطالب بعدی ، ضرورتاً بایستی برنامۀ

فوق الذکر را مطالعه نماید .

۱۱۰- البته زمینه اقتصادی و اجتماعی بروز این انحرافات خود بحسب دیگری است .

۱۱۲- شعرا حزب در مورد لغو امتیاز نفت جنوب عبارت از این بود "تصرف فوری موسسات نفتی ، طرد کمپانی نفت جنوب ، السفا کلیه دیون ایران به امپریالیزم انگلیس ، قطع عملیات بانک شاهنشاهی که یکی از اعمال عمده امپریالیزم در ایران است ، تحریم امتیاز انگلیسی و . . . .

۱۱۳- رضا شاه برای افکندن رعب و هراس در دل توده های اکثریت مردم ، اکثر انقلابیون را (نزدیک به ۱۰۰۰ نفر) در ملا عام به دار آویخت و یا توسط قاتلین حرفه ای به قتل رسانید .

۱۱۴- گروه دکترا رانی فعالیت کمونیستی را عمدتاً حول مسائل ایدئولوژیک پیش می بردند . در این دوره انتشار مجله دنیا یکی از کارهای برجسته گروه ارازی (معروف به ۵۳ نفر) بود . گروه آنها به هیچ وجه نتوانست خود را به حدیک تشکیلات (هرچند کوچک) اما مخفی کمونیستی ارتقا دهد . تجربه تشکیلاتی در شرایط سلطه دیکتاتور رضا خان به حدی پائین بود که با دستگیری یک نفر ، همه گروه لورفته دستگیر شدند .

۱۱۵- جنبش انقلابی توده ای که بعد از انقلاب سوسیالیستی اکتبر سرانجام جهان را فرا گرفته بود ، در این دوره تدریجاً روبه خاموشی می گذاشت انقلاب چین با کودتای چیانگ کائیشک ، بایک عقب نشینی موقتی توأم می شود ، انقلابات مجارستان و آلمان شکست می خورد . موج انقلابی که مدتها بود در ایران شعله می کشید به تدریج فروکش می کرد و با تسلط امپریالیزم و ارتجاع داخلی ، این دوره آرامش نسبی تا شهریور ۲۰ طول می کشد . درپاره ای کشورهای مثل ژاپن ، ایتالیا ، آلمان ، فاشیسم تسلط یافته و در تدارک جنگ جهانی دوم می باشد .

۱۱۶- البته این امر فقط در چارچوب برنامه متفقین علیه فاشیسم قابل تبیین است چرا که اهداف امپریالیزم آمریکا ، فرانسه و انگلستان ، در جریان این جنگ به الاخص و آخر آن ، به هیچ وجه قابل اغماض

نیست و نمی توانسته است جنبه عادلانه داشته باشد. اهدافی
توسعه طلبانه و تجا و زکارانه بوده است.

۱۱۷- سلیمان میرزا اسکندری از رهبران حزب سوسیالیست در دوران فتنه
حزب کمونیست و یکی از وزرای کابینه رضا خان و از مخالفان فعالیت
حزب کمونیست ایران بود و در دوره پنجم انتخابات نیز به وکالت
رسید. شرقی نماینده حزب کمونیست ایران در کنگره ششم کمینترن
نسبت به حزب سوسیالیست و رهبری آن چنین میگوید "در عین حال که
ما حزب سوسیال دمکرات نداریم، لیکن احزاب مشابه آنرا داریم،
مانند حزب سوسیالیست، ناسیونالیست و غیره. مدت زیادی بود که
ما با حزب سوسیالیست در یک بلوک کاری کردیم لیکن در این اواخر
حزب مزبور بصورت یک حزب اپورتونیست تیپیک درآمد. است و بارها
علنا علیه حزب کمونیست ایران وارد میدان شده و به آن خیانت
ورزیده است."

۱۱۸- گویا این شخص همان یکنفر از گروه ۵۲ نفر بوده که در اثر دستگیری
او همه گروه لورفته و دستگیر می شوند. (کلیه اسنادات از اسناد حزب
توده- گروه ۵۲ نفر- بزرگ علوی و اسناد مربوط به جنبش کارگری و
کمونیستی، انتشارات مزدک).

۱۱۹- روزنامه سیاست ۱۳۲۵/۱۲/۳.

۱۲۰- پرواضح است که در اینجا منظور رهبری حزب آن عناصری از طبقات
مختلف اجتماع نیست که به منافع طبقاتی خود پشت کرده و ایدئولوژی
و راه طبقه کارگر را انتخاب نموده و بعد از طی پروسه خود به فساد
کمونیستی تبدیل شده که در راه اهداف طبقه کارگر مجاهدت می نماید
و جود این عناصر در ساخت تشکیلاتی احزاب کمونیست (حزب طبقه کارگر)
امری است بدیهی. در این صورت او با یک کارگر انقلابی و کمونیست
فرقی نخواهد داشت و نمی توان بدان اشکال گرفت. بلکه منظور
رهبری حزب توده همانطور که در جملات بعدی و همینطور در اسناد
صراحت دارد عبارت است از دسته ها و عناصری از طبقات غیر ولتری

که همراه ایدئولوژی و تعلقات طبقاتی خود بدون اینکه به مارکسیسم معتقد و ملتزم باشد فقط بدلیل برخی منافع مشترک در این تشکیلات وارد شده و فعالیت می‌کنند، امری که مربوط به احزاب خرده بورژوازی و بورژوازیست نه حزب طبقه کارگر.

۱۲۱- از جمله عناصرباقیمانده اتحادیه‌های کارگری که توسط حزب کمونیست در دوران رضا شاه ایجاد شده بود، با توجه به زمینه موجودتوانست اکثریت کارگران را به حول محور اتحادیه‌ها جلب کرده و متحد کند که بعدها در سال ۱۳۲۳ در اتحادیه‌های جامع کارگری مربوط به حزب توده، شورای متحده کارگران را که نزدیک به ۵۵ هزار عضو داشت بوجود آوردند و بتدریج نزدیک به نود درصد طبقه کارگر را دربرگرفت.

۱۲۲- گذشته از مسئله نفت و قبل از همه توده‌های تحت ستم ایران در سراسر کشور علیه مناسبات حاکم و معوزلم و ستم و استثمار به مبارزه روی آورده بودند. معاذره زمینهای اربابان فئودال، اعتصابات متعدد و متحد کارگران حول محور خواستهای طبقاتی و عمومی جنبش، تعرض مسلحانه به ارگانهای دولتی و موسسات امپریالیستی، نشانهایی تعرض گسترده و رادیکالی بود که در نهایت نه تنها مسئله ملی کردن صنایع نفت و لغو کلیه قراردادهای امپریالیستی را بدنبال داشت بلکه اساسا بخاطر روند طبقاتی خود، هر نوع مناسبات ستمگرانه و استثمارگرانه را نیز آماج خود قرار داده بود، لهادنقی این مبارزات که از عمق و گسترش بی نظیری برخوردار بود و محدود کردن آن حول محور فقط ملی کردن صنایع نفت، نادیده گرفتن سایر جنبه‌های مبارزه طبقاتی در شرایط آن زمان است. ما هم گفتیم که شعار ملی کس کردن صنایع نفت در چارچوب مبارزات ضد امپریالیستی و بدلیل نقش سنتی این محور از مبارزه و ذهنیت توده‌های مردم درقبال آن و در چارچوب جنبه متحد خلق، آن شعار مرحله‌ای بود که با بدست گرفتن آن و تلفیق آن با سایر جنبه‌های مبارزه طبقاتی، جنبش را قدمهای بلندی به اهداف استراتژیک خود نزدیک می‌کردا ما همانطور که دیدیم در شرایط نبودن یک حزب طبقه کارگر واقعی، این شعار به تنهایی و جدا از سایر

جنبه‌های مبارزه توده‌ها، علیرغم پیروزی موقت، از این لحاظ که رهبری آن بدست بورژوازی قرار گرفته بود و جنبش توده‌ای را در محدوده خود متوقف می‌کرد و خواستار حرکت به پیش آن نبود لاجرم شکست خود را از پیش رقم زده بود (در این باره شیوه برخورد بورژوازی ملی ایران، به جنبش دمکراتیک خلق آذربایجان و کردستان و مبارزات توده‌ای و کارگری در سایر مناطق، اعمال قدرت و راه دیگالیزم در برخورد به موانع امپریالیستی قراردادها و پایگاه‌های داخلی آن، حائز اهمیت است).

۱۲۳- بخاطر روشن شدن با زهم بیشتر ما هیت حزب توده و فعالیت آن در دوران قبل از ۲۸ مرداد، قصد داشتیم تا برخی از قطعنامه‌های پلنوم وسیع چهارم کمیته مرکزی حزب توده در سال ۳۶ و گزارش کمیته مرکزی راه این پلنوم که تماماً شامل ماهیت ایدئولوژیک، وضعیت تشکیلاتی، موضع گیری‌های آن در قبال نهضت ضد استعماری نفت، کودتای ۲۸ مرداد و... می‌باشد ذکر کنیم ولی بدلیل ضیق وقت و طولانی بودن کلام، خواننده را به مطالعه دقیق اسناد این پلنوم رجوع می‌دهیم.

۱۲۴- در صفحات قبل در بحث مربوط به انقلاب مشروطیت، مضمون این تضاد و شیوه مبارزه و موضع بورژوازی ملی، شرح داده شده است.

۱۲۵- وابستگی شدید بورژوازی بزرگ ایران به انحصارات امپریالیستی و روند روبه‌تزا پیدا نباشت سرمایه در دست گروه‌های معدود، انحصارات سرمایه‌داری داخلی و تقویت قشارداری (بوروکرات)، تجزیه و تلاشی بورژوازی متوسط و کوچک ملی از خصوصیات تکامل مناسبات سرمایه‌داری در بعد از کودتای ۲۸ مرداد در کشور ما است.

۱۲۶- کنسرسیوم بین المللی نفت که از پنج شرکت بزرگ نفتی آمریکا متعلق به گروه‌های راکفلر، مورگان ملون و شرکت رویال دیچ کمپانی و فرانسزد و پترول و شرکت نفت ایران و انگلیس در لندن تشکیل شد، کنسرسیوم مزبور سهام شرکت سابق نفت ایران و انگلیس را چهل سه چهل بطور مساوی بین شرکتهای امریکائی و انگلیسی، ۱۴٪ به شرکت

رویال دیچ و ۴٪ به کمپانی فرانسدوبترول تقسیم نمود. شرکت سابق ایران وانگلیس بابت قیمت سهام خود ۶۰۰ میلیون دلار دریافت نمود که کل این مبلغ از راه فروختن نفت ایران به شرکتهای انگلیسی پرداخت گردید. از جمله دولت ایران متعهد شد تا ۸۰ میلیون لیره بابت استهلاک تاسیسات نفتی خوزستان و پالایشگاه کرمانشاه به شرکتهای انگلیسی پرداخت کند. از جمله ۷۶ میلیون لیره بابت خساراتی که به این شرکت طی ملی شدن صنایع نفت خورده بود - - - - - مورد مطالبه کرد. گذشته از این حوزه‌ها متیازات نفت از ۱۶۹۰۰۰ کیلومتر مربع طبق قرارداد جدید با کنسرسیوم به ۳۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع افزایش یافت.

۱۲۷- در این مقطع ما شاهد وجود بحران وحدت یابی تفادها هستیم که تحت تاثیر عوامل مساعد خارجی از جمله کودتای عراق و ترکیه که در نتیجه به شکست پیمان سرکوبگرانه بغداد منتهی شد و سایر عوامل داخلی در مجموع باعث شد تا در بحبوحه اصلاحات ارضی، فضای نسبتاً بازی برای فعالیت‌های سیاسی بوجود آید. این امر در عین حال که در تسریع حل تفاد بین فئودالیسم و رشد سرمایه‌داری وابسته موثر بود و کار اصلاحات ارضی را آسان می‌نمود، در عین حال با اوج‌گیری مجدد فعالیت‌های سیاسی نیز توأم گردید که در آن بطور کلی دانشجویان و خرده‌بورژوازی شهری نقش فعالی ایفا نمودند. این دوره با قیام ۱۵ خرداد و سرکوب خونین آن توسط رژیم و تحکیم روبنای سیاسی سرمایه‌داری وابسته به پایان رسید. (ما در صفحات بعد به این نقطه عطف که در شکل‌گیری سازمان‌های انقلابی دمکرات و کمونیستی معتقد به مبارزه قهرآميز تا شير مهمی داشت خواهیم پرداخت).

۱۲۸- با توجه با اینکه مال‌دروغرم‌نژدا مپریا لیستها و طبقات حاکم از اهمیت خاصی برخوردار بود، آمارهای اخیر شایده تا حدودی مبین بخشی از واقعیت باشد.

۱۲۹- روشن است که برای لغو مناسبات فئودالی هم سرمایه‌داران (تسا حدودی که منافع طبقاتی آنها اقتضا می‌کند) مبارزه می‌کنند و هم

طبقه کارگرا ما مبارزه این دو طبقه ما هیتا با هم تفاوت دارد. طبقه کارگرا توجه به جهان بینی طبقاتی خودخواستا را زمین برداشتن هرگونه استثنا رچه فئودالی وجه سرمایه داری است اما سرمایه داران که بخاطر توسعه تولید کالائی، گسترش بازارهای فروش، آزاد... کردن نیروی کار و تشکیل ارتش بیکاران و در یک کلام غارت و چپاول دهقانان مبارزه می کنند، در واقع آنها بخاطر منافع غارتگرانه خود و پرکردن کیسه شان است که به این مبارزه داخل می شوند. (ویسا به عبارت دیگر به اینگونه فرمها تن می دهند).

۱۳۰- دردهات ایران دو نوع نسق زراعی را می توان نام برد: ۱- نسق ثابت یا دائمی، عبارت از این است که اراضی مشخصی از ملک مالک بر حسب تعداد جفت گاو، کار و زارع تقسیم شده و زارعین بر حسب عوامل پنجگانه تولید، سالیان دراز بخشی از اراضی را در تصرف داشته و به زراعت در آن می پرداخته اند. در طول این مدت زمین زارع معلوم، مشخص و تغییرنا پذیر بوده لذا در چنین اراضی زارع دارای حق ریشه بوده و مالک نمی تواند به سادگی او را از ملک زراعی براند و مگر تخلفی در امر زراعت یا در نحوه پرداخت حق مالکانه و غیره انجام داده باشد. ۲- نسق متغیر شامل اراضی بود که هر ساله مالک و یا مالکین اوزمینها را به تعداد زارعان و به نسبت قدرت کار آنها تقسیم می نمودند، بدین ترتیب نسق زراعتی هر ساله تغییر یافته و زمین زارع ثابت نمی باشد. از این رو حق ریشه نیز به آنها تعلق نمی گیرد.

۱۳۱- در این مرحله نزدیک به ۱۲۰۰/۰۰۰ خانوار مشمول شق اجاره شده و به مستاجر تبدیل شدند.

۱۳۱- از سال ۵۰ به بعد، زمینهای خرده مالکی در اکثر نقاط کشور تبدیل باغات میوه شد. گذشته از نیروی کار موجود در این بهره ورها، این دهقانان نیز از کمکهای مالی افراد خانوادده خود که در شهرها به کارگری کارمندی، فروشندگی و غیره مشغول بودند، بی بهره نبودند. گذشته از این مشارکت کارمندان محلی و یا بازنشستگان ادارات و

موسسات دولتی که دارای منشا دهقانی بوده و اندک پس انداز خود را در اینگونه سرمایه‌گذاریهایی کوچک بکار می‌انداختند، خود به بقای این قشر از خرده مالکین نیز کمک نمود.

۱۳۲- بخش خدمات طی سالهای بعد از ۱۳۵۰ همواره در تولید با صلاح‌ناخالص ملی مقام اول را داشتند. بطور نمونه تولید ناخالص ملی در خدمات از ۴۶۹ میلیارد ریال در سال ۵۱ به ۷۹۰ میلیارد در سال ۱۳۵۶، افزایش یافت در حالی که صنعت و معدن از ۱۶۵ میلیارد ریال در ۵۱ به ۳۳۶ میلیارد ریال در ۵۶ افزایش یافت.

۱۳۳- با توجه به اینکه خرده‌بورژوازی در کشور ما بسیار وسیع بوده و اقشار مختلفی را در بر می‌گیرد و یکی از متحدین عمده پرولتاریا در انقلاب بشمار می‌رود، لذا تحلیل علمی، موشکافانه و دقیق کیفیت و کیفیت این نیرو، بررسی همه‌جانبه روحیات، تعابلات سیاسی، فرهنگ، خواسته‌های اقتصادی و سیاسی اقشار مختلف آن در تدوین استراتژی و تاکتیک پرولتری و نیز در تبلیغ و ترویج ایده‌های انقلاب از اهمیت حیاتی نزد طبقه کارگر برخوردار است که با بستن درمقالات جداگانه‌ای به آن پرداخته شود.

۱۳۴- کارفرمایان اکثر کارگاهها و کارخانه‌های کوچک بخاطر فرار از مالیات و پرداختن حق بیمه و عدم تثبیت رسمی مدت کار و دستمزد کارگران، هیچوقت آمار درستی از تعداد کارگران خود نمی‌دهند. به محض پیدا شدن سروکله ما مورین دولتی، کارگران خود را راضی می‌کنند که حتی در گوشه و کنار کارخانه و کارگاه مخفی شوند تا بتوانند تعدادشان را کمتر گزارش کنند.

۱۳۵- خرده‌بورژوازی مرفه شهر و روستا بدلیل وضعیت اقتصادی، اجتماعي فرهنگ و جهان بینی و ما برتعا بلات خود در نتیجه موقعیت نسبتاً خوب و ثابت مالی و درآمد‌های متفرقه‌ای که در نظام سرمایه‌داری وابسته از راه‌های مختلف به دست می‌آورند، علیرغم تفاوتهای معینی که با سلطه‌امپریالیسم سرمایه‌داری وابسته پیدا می‌کنند لاجرم در

مبارزه با آن گرایشات شدید محافظه کارانه از خود نشان می دهند، هر چند بدلیل ویژگی رشد سرمایه داری در کشور ما بین قشرهای سنتی و مدرن این بخش از خرده بورژوازی وجوه تما یز زیادی وجود دارد در دکه ناشی از وابستگی آنها به اشکال مختلف تولید، توزیع، مالکیت بروسایل تولید، نقش در سازمان کار، شیوه کسب درآمد و میزان سهم از تولید و غیره، می باشد که خود را از جمله در فرهنگ، ایدئولوژی و تمایلات و اسپگرایانه و تجدد طلبانه، نشان می دهد. معذالک از خصوصیات عمده آن وعلاقه مندی این اقشار به حفظ مناسبات سرمایه داری و مالکیت خصوصی که علاقه ایست مستقیم و بلاواسطه که از موقعیت اقتصادی آنها ناشی می شود، نمی گاهد. این اقشار در جریان جنبش انقلابی از دو جنبه زیر نفوذ بورژوازی داخلی و امپریالیستها قرار می گیرند، از طریق بورژوازی متوسط تجاری و صنعتی، به عبارت دیگر گرایشات سنتی و مدرن که بدین وسیله از طریق گرایش به رفرم و تبدیل شدن به پایگاه اجتماعی آن می توانند اقشار وسیعی از خرده بورژوازی متوسط و از آن طریق خرده بورژوازی فقیر و حتی بخشی وسیعی از طبقه کارگر را بدنحال خود بکشند. در این زمینه جنبش انقلابی سالهای ۵۷-۵۶ تجربیات گرانبهایی بجای گذاشته که جمع بندی آنها برای مبارزه آتی طبقه کارگر اهمیت حیاتی دارد.

۱۳۶- جمع کل کودتوزیعی در سطح روستاها در سال ۵۶ ۶۳۰ هزار تن بوده، در سال ۶۰ به ۱۲۷۹ هزار تن افزایش یافته است.

۱۳۷- لنین . دوتاکتیک.

۱۳۸ و ۱۳۹- لنین . انقلاب پرولتری و کاشتوتکی مرتد.

۱۴۰- مارکس . مبارزه طبقاتی در فرانسه.

۱۴۱- مارکس . م . ج . ۱۹ .

۱۴۲- مارکس . انتقاد از برنامه گوتا .

۱۴۳- لنین . مسائل اساسی مبارزه انتخاباتی .

۱۴۴- مجموعه آثار . جلد ۳۱ . ص ۱۳ .

- ۱۴۵- (که مانعی دانیم در شرایط عدم پیروزی قطعی انقلاب این روند و این تکامل به چه اندازه و با چه سرعت، چه سمتی به خود خواهد گرفت.)
- ۱۴۶- گذشته از تجربیات دهها ساله، تجربه جنبش انقلابی خلق در سالهای ۵۶ تا مقطع قیام و بعد از آن خودمبین این واقعیت است (قیام بهمن ۵۶ و ۵۸ تبریز، اصفهان، تهران، جنوب، شیراز، مبارزه مسلحانه خلق کرد، خلق ترکمن و...) .
- ۱۴۷- دوتا کتیک ...

منابع و مأخذ

- ۱- ایران در آئینه آثار - انتشارات مرکز آمار جمهوری اسلامی ایران - سال ۶۲.
- ۲- مرکز آمار ایران - نتایج آمارگیری از بودجه خانوارهای شهری و روستایی.
- ۳- مجله بانک مرکزی جمهوری اسلامی شماره های: ۱۹۵-۱۹۶. سال ۱۳۶۱.
- ۴- بانک مرکزی، آمار کارگاه های بزرگ صنعتی.
- ۵- اداره گمرک، سالنامه آمار بازرگانی خارجی.
- ۶- نشریه سازمان برنامه و بودجه درباره برنامه های عمرانی دوم - سوم - چهارم و پنجم اقتصادی.
- ۷- قوانین اصلاحات ارضی.
- ۸- قانون مسکن و تاسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها.
- ۹- دیکتاتور و توسعه سرمایه داری در ایران، فردهالیدی.
- ۱۰- اسناد تاریخی جنبش کارگری، انتشارات مزدک.
- ۱۱- سایر منابع تاریخی، تحلیلی و تحقیقی.

www.KetabFarsi.com

**D.I.O
POST FACH 126230
1000 BERLIN :12
WEST GERMANY**

www.KetabFarsi.com

www.KetabFarsi.com

از انتشارات سازمان چریکهای فدایی خلق ایران